

PORSGRUNN KOMMUNE

Museums- melding

Porsgrunn kommune 2018

Innhold

DEL I - Museumslandskapet

Innledning	06
Statlig museumspolitik.....	07
Nasjonale krav til museumsdrift.....	08
Det regionale nivået - Telemark fylkeskommune	09
Porsgrunn kommune	09
Presentasjon av museene og samarbeidspartnerne	10
Telemark museum	10
Porselensmuseet	11
Stiftelsen Porsgrunnmuseene og Porsgrund historielag	12
Brevik bymuseum	14
DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.....	15
Samfunnsoppdraget - lokal kulturarv og identitet	16
Formidling for grunnskolen - Den kulturelle skolesekken Porsgrunn	16
Økonomi - samlet oversikt.....	17

DEL II - Fremtidig museumsdrift

Innledning	20
Porselen - nasjonal attraksjon	20
Kunsthall Grenland og porselen	22
Industri	22
Porsgrunnmuseene.....	23
Stiftelsen Porsgrunnmuseene og Porsgrund historielag	24
Brevik historielag - Brevik bymuseum.....	24
DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.....	24
Fremtidig museumsdrift - prioriteringer og anbefaling	24
1. Porselen - utvikling av en nasjonal attraksjon.....	24
2. Levende bypark med historisk sus.....	25
Andre oppfølgingsområder	25

VEDLEGG

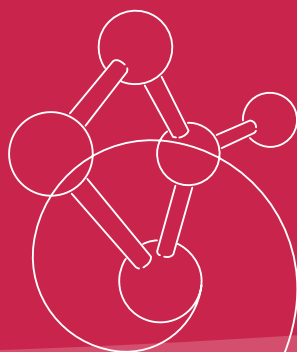
Porsgrunn bymuseum og sjøfartsmuseum.....	27
Brevik bymuseum	27
Driftsbudsjett Brevik historielag 2018.....	28
Driftsbudsjett Porsgrunnmuseene 2018.....	28
Driftsbudsjett Porselensmuseet 2018	29
Beregning av felleskostnader for drift og administrasjon museene	30

Liste over omtalte institusjoner

Brevik Historielag (BH)	Medlemslag for historieinteresserte i Brevik.
Brevik Bymuseum (BBM)	Bygningen, som er det gamle Rådhuset, og dets utstillinger.
Telemark Museum (TM)	Konsolidert museum som driver og forvalter museene i nedre Telemark. TM er organisert som en stiftelse.
Porselensmuseet	Er fysisk lokalisert i bygningsmassen til Porselensfabrikken sine lokaler på Vestsiden. Porselensmuseet drives av Telemark museum.
Stiftelsen Porsgrunnmuseene (SPM)	Privat stiftelse bestående av Porsgrund bymuseum og sjøfartsmuseet, eier av alle museale gjenstander, bygninger og anlegg samlet av Porsgrund historielag. Museum i det konsoliderte Telemark Museum.
Porsgrunn bymuseum (PBM)	Ett av to museer under Stiftelsen Porsgrunnmuseene.
Sjøfartsmuseet i Porsgrunn (SMP)	Ett av to museer under Stiftelsen Porsgrunnmuseene.
Porsgrund Historielag (PH)	Medlemslag for historieinteresserte i Porsgrunn, venneforening til Stiftelsen Porsgrunnmuseene.
Sjøfartens Hus (SH)	Stiftelsen som eier bygget som rommer DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.
DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter	Etablert som ett av landets ti regionale vitensentre og er en kombinasjon av sjøfartsmuseum og vitensenter.
Porsgrunn og Omegns Sjømandsforening (POS)	Medlemsforening for sjøfolk og sjøfartsinteresserte med egne foreningslokaler i Sjøfartens hus.
Kunsthall Grenland (KG)	KG er både en stiftelse og en medlemsforening, med medlemskap i både Norske kunstforeninger og Kunsthaller i Norge. KG har regional status og formidler samtidskunst i det ikke kommersielle kunstfeltet. Kunsthall Grenland holder til i Kulturhuset Ælvespeilet.

Del I

Museums- landskapet

Innledning

Denne meldingen handler om drift av museer i Porsgrunn kommune som er underlagt statlig og regional tilskuddsordning. Meldingen er Porsgrunn kommunes svar på partenes forespørsel, en løypemelding for hva, hvorfor og hvordan Porsgrunn kommune vil støtte museumsdriften. Men også fra Porsgrunn kommune et utgangspunkt for hva som bør støttes og hvorfor.

Det gis også en presentasjon av noen av museenes samarbeidspartnere som en del av beskrivelsen av «museumslandskapet».

International Council of Museums (ICOM) vedtok denne definisjonen av museum på sin generalforsamling i København i 1974:

Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum, som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materielle vitnesbyrd om mennesker og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.

I vår region er det Telemark museum som er valgt til å drive museum. Samarbeidet mellom Brevik historielag og Telemark museum, og mellom Stiftelsen Porsgrunnsmuseene og Telemark museum er forankret i nylig undertegnede avtaler hvor partenes ansvar, rettigheter og forpliktelser er nøye beskrevet.

Avtalene forutsetter at partene har et tredjeparts samarbeid med Porsgrunn kommune. Slikt samarbeid mellom Porsgrunn kommune og partene har pågått i flere tiår på ulike nivå. Det nye nå er at partene ønsker samarbeidet med kommunen formalisert gjennom en museumsmelding og en vertskommuneavtale mellom Porsgrunn kommune og Telemark museum.

Statlig museumspolitik

Den norske museumsmodellen er fundert på arbeidet som gjøres i International Council of Museums. Alle konsoliderte (sammenslåtte) museer i Norge, er medlem i ICOM, og følger det samme regelverket. Det samme gjør museer over hele verden. Retningslinjene fastsetter minstestandarder for museer og museumsmedarbeideres praksis og yrkesfaglige adferd.

I Norge er det St. melding 49 (2008-2009) «Framtidas museum», som best beskriver hvordan museene skal driftes. Noen hovedtrekk derfra, sier:

Mens museumsreformen har vært preget av strukturendringer, vil det i årene som kommer legges økt vekt på å utvikle museenes innhold og aktivitet. Et overordnet perspektiv er museenes samfunnsrolle. Museene skal være profilerte samfunnsinstitusjoner. Det vil være en hovedmålsetting for det videre arbeidet å stimulere museene til solid faglig innsats i utøvelsen av samfunnsrollen. Institusjonene vil selv måtte ha hovedansvar for å styrke den faglige aktiviteten. De faglige nettverkene og fellestiltak vil være viktige verktøy i denne utviklingen, og ABM-utvikling (arkiv, bibliotek og museum) vil få et tydelig mandat for å medvirke til samordning, nytenking og kompetanseheving. Sentrale områder for tiltak vil være bygnings- og arenutvikling, digitalisering, samlingsutvikling og forskning, samlingsforvaltning, formidling og kommunikasjon samt utvikling av museene som organisasjoner.

Gjennomgående var museumslandskapet før reformen befolket med små institusjoner med begrensede ressurser både faglig og økonomisk. Dette var i stor grad et selvgrodd museumslandskap der private og lokale initiativ har stått bak. Dette samtidig som museumsdrift representerer sammensatte og dels kostbare oppgaver, som omfatter både å sikre og bevare samlingene og drive kunnskapsbasert og dialogorientert formidlingsaktivitet. Dette krever gode lokaler med strenge krav til klimaforhold, brann- og tyveriforsikring, og det er behov for variert spesialkompetanse for å kunne ivareta forsknings- og fordelingsoppgaver. Dette misforholdet mellom institusjonenes faglige og økonomiske soliditet og kompleksiteten i de museumsfaglige oppgavene var en av årsakene til at Kultur- og kirkedepartementet lanserte en omfattende museumsreform i St.melding nr 22 (1999 – 2000) *Kjelder til ny kunnskap og oppleving* (ABM – meldingen).

Hensikten med museumsreformen var å heve kvaliteten på museumsdriften først og fremst gjennom samorganisering av lokalmuseer på regionalt nivå. Driften av Brevik Bymuseum og Porsgrunns museene ble derfor slått sammen med Telemark Museum, og det ble inngått en avtale mellom Telemark Museum og de to museene. Som det fremkommer av konsolideringsavtalen som ble inngått i 2006 overtok TM ansvaret for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som Porsgrunns museene og Brevik Bymuseum rådde over på det tidspunktet.

Nasjonale krav til museumsdrift

Museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av, og samhandling med, sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene i å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjernespørsmål som museene løpende må vurdere og konkretisere. Museene skal ha en faglig fri stilling som gir handlingsrom for å stille kritiske spørsmål vedrørende både fortid og nåtid. Dette forutsetter armlengdes avstand til offentlige myndigheter.

Som konsolidert museum mottar Telemark museum (TM) statstilskudd fra den statlige tilskuddsordningen for museum. Tilskuddsordningen har til hensikt å sette de konsoliderte museene i faglig, økonomisk og organisatorisk stand til å bety noe for samfunnet lokalt, regionalt og nasjonalt. Forutsetningen for å delta i denne ordningen er at museet oppfyller visse forventninger til framtidig utvikling ved museene¹.

Målene for bevilgningene til museumssektoren fra Kulturdepartementet, er å bidra til utvikling av museene på områdene fornying, formidling, forvaltning og forskning.

De fire F-ene

Fornyning: Gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering, skal museene være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle. Et delmål vil være å utvikle digital forvaltning og formidling.

Formidling: Museene skal nå publikum med kunnskap og opplevelse og være tilgjengelig for alle. Det innebærer målrettet tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremmer kritisk refleksjon og skapende innsikt.

Forvaltning: Museenes samlinger skal sikres og bevares best mulig for ettertiden og gjøres tilgjengelig for publikum og forskning. Viktige delmål vil være gode sikrings- og bevaringsforhold samt prioritering og koordinering av samlingene.

Forskning: Forskning og kunnskapsutvikling ved museene er et nødvendig faglig grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling. Et delmål vil være økt forskningsarbeid, både i museumsnettverket og mellom museene og forskningsmiljøer i kunnskapssektoren.

1) Stortingsmelding 49, Framtidas museum, (2008 - 2009)

Det regionale nivået - Telemark fylkeskommune

Med henvisning til fylkeskommunens strategidokument *Kultur og kulturarv 2014 - 2025* er det gitt signaler om fremtidig satsingsområder. I kapittel 3, side 31 om *Historie og tilhørighet* står det bl.a.:

«Telemark er et rikt kulturfylke, og kulturarven tas vare på gjennom forskning, historisk dokumentasjon og formidling. Dette er en viktig oppgave både for museene, historielagene og fylkeskommunen. I løpet av fireårsperioden 2014-2017 er DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter etablert i Porsgrunn.

Telemark fylkeskommune (TFK) er også aktive i oppbygningen av nye arenaer.

Porsgrunn kommune har tatt grep for å sikre bevaringen av Porsgrund Porselændsfabrik. Stedet skal utvikles til et nasjonalt senter for porselen og design, og skal i tillegg til fortsatt porselensproduksjon også inneholde museumsutstillinger som formidler porselenshistorien. En viktig del av satsingen dreier seg også om å knytte aktuelle næringsaktører til stedet. Målet er å beholde stedet som en av Telemark viktigste kulturattraksjoner. TFK vil arbeide for statlig knutepunktfinansiering i løpet av kommende fireårsperiode».

Porsgrunn kommune

Porsgrunn kommune har et samfunnsansvar for å ivareta nasjonal og lokal kulturarv. Kommunes rolle på museumsfeltet er som samfunnsplanlegger, som tilrettelegger på plan og byutviklingsområdet, samt som vertskommune og økonomisk bidragsyter. Kommunen har ikke ansvar for å drive museer, men for å sikre bygningsmessig bevaring av kommunens bygg, og ha en Kulturminnevernplan. Når Porsgrunn kommune som organisasjon skal prioritere å gi tilskudd til museum eller annen kulturhistorisk virksomhet må det være knyttet til et samfunnsansvar, og et opplevd behov innenfor områdene næring, kulturopplevelse eller attraksjon og ivaretaking av kulturminner for ettertiden.

Porsgrunn kommune har også hatt rollen som prosjektdeltager og prosjekteier, sist gjennom prosjektet *Senter for Porselen og Design*. I forbindelse med reforhandling av konsolideringsavtalene mellom Stiftelsen Porsgrunnsmuseene, Brevik historielag og Telemark museum bidro kommunen ved å legge til rette for en forhandlingsplattform. Gjennom meldingen ønsker kommunen å signalisere et strategisk ståsted i forhold til framtidig museumsdrift, samt tydeliggjøre egen rolle.

Presentasjon av museene og samarbeidspartene

Telemark Museum

Organisering

Stiftelsen Telemark Museum (TM) har status som konsolidert (sammenslått) museum i det norske museumsnettverket. De er tildelt ansvaret for museumsdriften i nedre Telemark. TM er en profesjonell organisasjon med administrasjon i Skien og med en stab av fagfolk som utfører praktiske oppgaver ute på museene.

Museet har eget styre med åtte representanter fra stedene Skien, Porsgrunn, Kragerø, Bamble, Nome, og representanter fra museets ansatte. Representanten fra Porsgrunn oppnevnes av Stiftelsen Porsgrunns museene. Vedkommende er ikke en representant for Porsgrunn kommune som vertskommune og tilskuddsyter, men fra Stiftelsen Porsgrunns museene som eier av lokaliteter og samlinger.

Innhold - ansvar

Gjennom deltakelse i statlig tilskuddsordning er Telemark Museum (TM) tildelt det faglige og økonomisk-administrative ansvaret for museumsdrift i vår geografiske region. De er forpliktet til å drive forvaltning, forskning, formidling og fornying.

Staten gir konsoliderte museer stor valgfrihet i å bestemme hva som er relevant museumsdrift innenfor sin geografiske region. Som det fremkommer av Telemark Museum sin strategiplan «*Arv og attraksjon*» 2015-2022 er det fem kulturhistoriske visningssteder som er prioritert: Porselensmuseet, Kittelsenhuset, Brekkeparken, Henrik Ibsen Museum og Ulefos Hovedgaard. Et eget selskap der TM er deleier driver DuVerden – sjøfartsmuseum og vitensenter. Brevik bymuseum og Porsgrunns museene er ikke definert som visningssteder med faste åpningstider, men blir brukt i organiserte formidlingsopplegg for skoler og grupper. Eksempel på dette er skoleundervisning i okkupasjonshistorie i Brevik og sjøfartshistorie i Porsgrunn.

For Porsgrunns museene og Brevik bymuseum er det bygningsvern, samlingsforvaltning, arkivforvaltning og rådgivning som er Telemark Museum sine hovedoppgaver og ansvar. Brevik Historielag og Porsgrunn historielag har påtatt seg mindre oppgaver på frivillig basis innenfor vedlikehold og arkivforvaltning under veiledning av TM. Utenom TMs deltakelse i formidlingsordningene til barn og unge er det Brevik og Porsgrunn historielag som på frivillig basis står for den øvrige publikumsrettede aktiviteten.

Økonomi - faste tilskudd og bidrag fra Porsgrunn kommune

Porsgrunn kommune yter et årlig driftstilskudd til Telemark Museum (TM). I 2018 er dette på kr 871 800. Disse midlene fordeles på felleskostnader og tiltak knyttet til Stiftelsen Porsgrunns museene (SPM) og Brevik Historielag (BH). I tillegg så ytes det tjenester i form av drift og vedlikehold av kommunale bygg der TM driver. Dette gjelder Sjøboden, Birgers hus og Brevik gamle rådhus i Brevik. Det utføres også stell og vedlikehold av utendørsarealer ved Brevik Bymuseum og Porsgrunn Bymuseum. I 2017 beløp det kommunale bidraget seg til kr 345 553. I tillegg kommer det statlig tilskuddet som gikk direkte til Porsgrunns museene før konsolideringen i 2006. (I 2018 er dette på kr 534 470.) Videre har Porsgrunn kommune ytt driftstilskudd til driften av Porselensmuseet f.o.m 2. halvår 2016.

Porselensmuseet

Organisering og innhold

Porselensmuseet i Porsgrunn ble åpnet 24. mars 2015 som en del av det 3-årige hovedprosjektet *Senter for Porselen og Design 2013-2016* (vedtatt av bystyret 13. juni 2013, sak 55/13). Bakgrunn for initiativet til prosjektet var først og fremst å bidra til å hindre nedleggelse av den siste produksjonslinja med 11 arbeidsplasser ved Porsgrund Porselænsfabrik. Videre ville flere porselenssamlinger gjøres tilgjengelige for publikum på denne visningsarenaen. Eksempelvis *Thorsensamlingen*, en stor privat porselenssamling, som Porsgrunn kommune takket ja til i 2010 og den store *Porselenssamlingen fra Porselensfabrikken* som Telemark Museum (TM) igjen ble eier av våren 2011. TM tok, etter anbefaling fra prosjekts styringsgruppe, over driften av Porselensmuseet etter at hovedprosjektet ble avsluttet våren 2016.

Porselensmuseet består av en utstilling av historisk porselen fra starten i 1887 i de gamle fabrikklokalene. Museet og den den høyst levende produksjonslinjen er samlokalisert med et porselensutsalg (butikken) og et kunstenerverksted. I tillegg har vi en auksjonshall og Geopark i de samme lokalene. Nettopp denne sammensetningen av aktører gjør dette til et unikt visningssted for porselen. Det er formidlingsfaglig enighet om at dette er det beste visningsstedet for vår porselenshistorie.

Mange av oppgavene som hører til forvaltning og forskning på den historiske porselenssamlingen, løses på andre fysiske steder underlagt Telemark Museum (TM), slik som arkiver, magasiner og administrasjonslokaler i Skien. Det er vesentlig å løse disse oppgavene for å ivareta og bruke samlingen effektivt under formidling på visningsstedet i Porsgrunn.

Porselenet inn i en ny tid

Digital formidling er etablert – Porselensmuseets app har fått kulturrådsfinansiering (kr 800 000) og oppnådd

nasjonal oppmerksomhet som nyskapende digital formidling. Telemark Museum inviteres til nasjonale nettverk for å dele erfaring med utviklingsarbeidet.

Etableringen av Porselensmuseet utløste over kr fire millioner i eksterne midler til utstillingsproduksjon, og gjorde det mulig å inngå samarbeid med et teknologisk nyskapende utstillingsproduksjonsmiljø i Danmark. Dette er den første innovative teknologi-baserte utstillingen TM har laget. Dersom porselensmuseet blir fast etablert og får en forutsigbar drift, er det gode muligheter for å skaffe friske prosjektmidler, gaver, sponsorater og andre midler til fornyelse og utvikling.

Økonomi og avtaler

Det er fra 2. halvår 2016, etter søknad, ytt årlige tilskudd til driften av Porselensmuseet. Beløpet har variert fra driftsår til driftsår; kr 450 000 i 2016 (for 2. halvår), kr 500 000 i 2017 (helt driftsår) og kr 1 050 000 i 2018 (helt driftsår).

Målet er å finansiere en varig drift av museet med et årlig offentlig tilskudd der staten bidrar med 60%, fylket 20% og vertskommune 20%. Telemark Museum (TM) har siden hovedprosjektet ble avsluttet søkt om statsstøtte. De to først driftsårene har det ikke lyktes å oppnå en slik støtte. Mens det har vært arbeidet med å få en slik finansiering på plass har TM søkt Telemark fylkeskommune og Porsgrunn kommune om å dekke både den statlige og den regionale andelen. Inntil en slik finansiering er på plass er det årlige tilskuddsbehovet fra fylke og kommune på totalt 2,2 mill.

TM sine oppgaver og roller ovenfor de øvrige museene reguleres i egne avtaler. Driften av Porselensmuseet vil inngå som en del av vertskommuneavtalen som skal utarbeides.

Stiftelsen Porsgrunns museene og Porsgrund Historielag

Organisering og innhold

Porsgrund Historielag ble stiftet 7. januar 1930. Historielaget tok initiativ til, og har stått for oppbyggingen av Porsgrunn Bymuseum. Sjøfartsmuseet i Porsgrunn ble etter initiativ fra Porsgrund og Omegn Sjømandsforening stiftet i 1989. I 1992 ble det to museene slått sammen og drevet under felles ledelse.

I 1996 vedtok Porsgrund Historielag å opprette Stiftelsen Porsgrunns museene (SPM). Stiftelsen er eierorganisasjon for bygninger og gjenstander i Porsgrund Bymuseum og Sjøfartsmuseet i Porsgrunn. Historielaget er museenes venneforening.

Bygningene i de to museumsområdene er en kombinasjon av opprinnelig bebyggelse og bygninger som er flyttet til stedet. Stiftelsen eier fem bygninger og et hageanlegg i Bymuseet (Prestegårdshagen). Bygningene og hageanlegget er fredet etter kulturminneloven (vedtak 10.07.97). I Sjøfartsmuseet eier Stiftelsen fire bygninger. Bygningene er fredet etter kulturminneloven (vedtak 10.07.97). I tillegg så leier Stiftelsen fire bygninger av Grenland Havn, hvorav to er fredet etter kulturminneloven (vedtak 10.07.97). I Sjøfartsområdet ligger også den verneverdige betongbåten Hans Martin. Denne eies av SPM. (Se vedlegg.)

Porsgrunn Bymuseum og Sjøfartsmuseet i Porsgrunn sine uteområder er fredet etter kulturminneloven (vedtak 10.07.97), og er i tillegg regulert til museumsområde (Bystyresak 63/95). Stiftelsen eier også en stor samling løsøre som består av gjenstander, arkiv og fotografier som forvaltes med museumsformål.

Porsgrunns museenes gjenstanssamlinger er primært oppbevart i Porsgrunn under SPM sitt forvaltningsansvar. En del spesielle gjenstander oppbevares i Telemark museum sine magasiner i Skien, herunder SPM sitt fotoarkiv og noen private arkiver.

Porsgrund Historielag og Stiftelsen Porsgrunns museene sitt formål er å bidra til bevaring av de gode tradisjoner i kommunens bygnings - og bymiljø, og en positiv videreutvikling av disse. Porsgrund historielag har ikke ambisjoner om å drive museum selv, under den vanlige forståelsen av begrepet museum i form av fornying, forvaltning, forskning og formidling. Primær oppgaven er å ivareta de historiske bygningene, samt bidra til formidling av historien.

Historielaget har planer om å bygge opp igjen den porselensutstillingen som Stiftelsen Porsgrunns museene (SPM) hadde i Den Gamle Tollboden. Denne viser et tverrsnitt av den store produksjonen som Porsgrund Porselænsfabrik har hatt fra første brenning i 1887 og opp på 70-tallet. Dette som et supplement til Porselensmuseet. SPM har innledet et samarbeid om arrangementer med Porselensmuseet. Historielaget har også planer om å bistå SPM med å bygge opp igjen deler av utstillingen i Sjøfartsmuseet i Porsgrunn. Utstillingene gjøres tilgjengelig for publikum gjennom arrangementer og tidsbegrensede åpningstider.

Byens og distriktets kulturhistorie formidles gjennom kåserier over varierende emner på historielagets medlemsmøter som er åpne for ikke-medlemmer. Historielagets medlemmer bidrar også til gjennomføring av de lokale tilbudene i Den kulturelle skolesekken. Videre gis det omvisning i egne bygninger på forespørsel.

Økonomi

Tilskuddet som Porsgrunn kommune yter til Telemark Museum (TM) på kr 871 800 (for 2018) fordeles med 50/50 til Stiftelsen Porsgrunns museene (SPM) og Brevik Historielag (BH). I tillegg kommer det statlig tilskuddet som gikk direkte til Porsgrunns museene før konsolideringen i 2006². (I 2018 er dette på kr 534 470.) Pengene fordeles ikke videre i rene kroner, men SPM og BH har tilgang til midlene gjennom det årlige

budsjettsamarbeidet med TM hvor de kan spille inn sine forslag til tiltak og aktiviteter (dette er nedfelt i de nye konsolideringsavtalene, se vedlegg). I tillegg så går historielaget inn med egne midler, som i hovedsak er gaver de har fått.

Det er TM (jfr konsolideringsavtalen inngått i 2016) som har det praktiske ansvaret innen bygningsvern. Dette omfatter teknisk ettersyn, brannledelse av eiendommene (er regulert i sikringsplan), forsikring av eiendommene, vaktmestertjenester, enkelt vedlikehold, samt restaurering og store vedlikeholdsoppgaver.

2) Dette driftstilskuddet gikk før konsolideringen i 2006 direkte til SPM og Brevik Bymuseum. Pengetilskuddet ble opprinnelig bevilget for å hjelpe historielagene med profesjonell drift av museene. Midlene skulle gå til ansettelse av konservator med formell kompetanse som kunne ta seg av de tunge museumsoppgavene som var for vanskelig å håndtere for frivillige, slik som samlingsforvaltning (registrering, konservering og vedlikehold). Bakgrunnen for dette vedtaket var nasjonal politikk for profesjonalisering av vanskelige og arbeidskrevende deler av museumsdriften. Det ble ansatt konservator i 50% stilling henholdsvis i Brevik og i Porsgrunn. Som en del av konsolideringsavtalen som ble inngått i 2006 ble denne stillingsressursen overført til TM

Brevik bymuseum

Organisering

Brevik Historielag ble stiftet 31. juli 1926. Brevik Historielag og Brevik Bymuseum hadde fram til 2006 samme styre. Historielagets formål er å ivareta og fremme Breviks historie og kulturminner gjennom innsamling og oppbevaring av materiale som gir et bilde av byens og borgernes liv gjennom tidene. De skal gjennom utstillinger, arrangementer og utgivelser gi innbyggere og besøkende opplevelser og innsikt i byens historie og kunnskap om innsamlet materiale.

Brevik Bymuseum holder til i Cohegården/det gamle rådhuset og sjøboden i Brevik. Bygningene, som er fredet, rommer utstillinger, gjenstandssamlinger og er foreningslokale for Brevik Historielag. Eiendommene disponeres av Brevik Historielag gjennom leieavtale med Porsgrunn kommune. Porsgrunn kommune har gjennom sitt eierskap vedlikeholdsansvaret for bygningene (se vedlegg).

Innhold

Brevik Historielag har utarbeidet et eget strategidokument for perioden 2016–2020 (se vedlegg). Stortingsmelding nr. 49 Framtidas Museum er lagt til grunn for arbeidet og dokumentet er delt inn i fire hovedpunkter; forvaltning, formidling, forskning og fornying. Strategidokumentet lå til grunn for utarbeidelse av ny konsolideringsavtale med Telemark Museum.

Den publikumsrettede aktiviteten (formidling) ivaretas av BH gjennom historiske aftener, digitale og andre former for omvisninger. BH har som mål å ha delvis sommeråpent museum. Kostnadene dekkes innen avsatte midler, BH sin andel av tilskuddet fra PK til TM på kr 871 800 (2018). TM bidrar med markedsføring gjennom sine kanaler når BH ønsker det.

Når det gjelder ivaretagelse av bygninger og samlinger har TM ansvar for teknisk ettersyn og brannledelse av eiendommer som eies av Porsgrunn kommune, regulert av sikringsplanen. Videre har de et ansvar for forsikring av gjenstander og løsøre på eiendommen. Det ytes som i forrige avtale rådgivning innen antikvarisk bygningsvern fra TM ved behov. De har tilsvarende ansvar for bygningene som eies av BH. BH sine samlinger er dels oppbevart i Brevik og i magasinet i Skien. BH har forvaltningsansvaret for sine samlinger i Brevik og TM for de som befinner seg på fellesmagasin/arkiv i Skien.

Økonomi

I tillegg til BH sin andel av tilskuddet som TM mottar fra Porsgrunn kommune på kr 435 900, sørger BH for inntekter til driften ved å leie ut egnede lokaler. Videre kommer det inntekter fra arrangement, kontingent, boksalg, sponsorinntekter og ulike prosjektsøknader. Disse går i hovedsak til drift og vedlikehold av bygningsmassen.

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter

Organisering

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter er et aksjeselskap, eid av Telemark Museum med 60% og arbeidstakerorganisasjonen TEKNA med 40%. Et vitensenter er et populærvitenskapelig opplevelses- og læringssenter innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologi, der de besøkende lærer ved å eksperimentere selv. Utforskende opplæring fremmer kritisk tenkning og evne til å tenke naturvitenskapelig

DuVerden er lokalisert i eget bygg, eid av stiftelsen Sjøfartens hus. Stiftelsekapitalen på kr fem millioner kom fra Porsgrund og Omegns Sjømandsforening og Stiftelsen Porsgrunn sjømannhjem. Porsgrunn kommune og Telemark fylkeskommune deltok i finansieringen, med henholdsvis kr 15 millioner og kr 5 millioner. Porsgrunn kommune deltok også i forprosjektet med styredeltakelse. Telemark fylkeskommune deltok i finansieringen av den eksisterende hovedutstillingen. Både vertskommune og fylkeskommune har på denne måten vært aktivt med i prosjektet gjennom lang tid.

Innhold

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter er etablert som ett av landets ti regionale vitensentre og er en kombinasjon av sjøfartsmuseum og vitensenter, som peker tilbake på Porsgrunn og Grenlands maritime og industrielle historie, men også på dagens omfattende sjøfartsrelaterte virksomhet innen industri, miljøarbeid

og sikkerhet. DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter var det første senteret i landet som hadde en slik bred samfunnsprofil.

Sjøfartsutstillingen, som befinner seg i Sjøfartens Hus, er en del av Sjøfartsmuseet i Porsgrunn. Da Sjøfartens Hus stod ferdig i 2013, valgte Telemark museum å flytte noen av gjenstandene fra Sjøfartsmuseet i Porsgrunn, som da TM forvaltet, til Sjøfartens Hus. Senere ble større deler av samlingene også eksponert som en del av DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter, sammen med gjenstander fra Sjømandsforeningen.

Økonomi

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter har fast avtale med, og driftstilskudd, fra Kunnskapsdepartementet, via Forskningsrådet. Porsgrunn kommune yter også tilskudd til driften. For 2018 utgjør dette kr 750 000. I tillegg kjøpes det tjenester i form av et årlig besøk for alle grunnskolebarn. Det er for innværende år satt av kr 481 800 til dette formålet.

Videre har DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter en økonomisk avtale med Gassnova som dekker transport av skoleelever. Denne avtalen inngår som en del av næringslivets deltakelse i virksomheten og er svært viktig for at skolene får anledning til å sende klasser til DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.

Samfunnsoppdraget

- lokal kulturarv og identitet

Historien har påvirket oss og fortsetter å påvirke oss. Historien slik vi kjenner den, er også det som binder en bys befolkning nærmere hverandre, det som gjør innbyggerne til et vi. Kunnskapen om, og forståelsen av en felles fortid som man kjenner til, og i noen tilfeller kan oppsøke sporene av, har en identitetsskapende funksjon som ikke skal undervurderes. Porselen, sjøfart og industri er en del av vår historie og arv, som må tas vare på. Å synge «Porsgrunnssangen» er å prise stedet, samhörigheten og røttene. De for oss kjente linjene «*for ditt vel vårt hjerte banker*» og «*kjært er Porsgrunns navn*» handler om disse røttene og kjærligheten til byen. Tilsvarende vises en stolthet til vår historie og kulturarv når vi overbringer gjenstander fra Porsgrund Porselen til gjester og ved spesielle anledninger.

Formidlingsordning for grunnskolen - Den kulturelle skolesekken Porsgrunn (DKS)

Den oppvoksende generasjons behov for tilknytning og trygghet ligger bl.a. i å vite hvor man hører til. Porsgrunnssangen lærer man allerede i første klasse og innholdet i den må gis mening. For grunnskolen er det Den Kulturelle Skolesekken i Porsgrunn som har samarbeidet med Telemark Museum og historielagene i Porsgrunn og Brevik om kulturhistorisk formidling.

DKS gir faste tilbud til alle skoler på definerte klassetrinn, og har innenfor kulturhistorie hatt hovedvekt på 6. trinn til formidling av det å være barn i Porsgrunn for 100 år siden. Det har gjennom årene vært pedagogiske opplegg som f. eks Anno 1897 - å være barn i gamle dager, Jul i gamle dager og Sjøfartshistorie med «Splitte mine bramseil» på Sjøfartsmuseet. Opplegg i tilknytning til Porselen og porselensproduksjon har vært gjennomført i mange år både på Porselensfabrikken og andre steder. Med Porselensmuseet kan dette tilbudet videreutvikles og ta nye former.

Levende museum med ekte mennesker er noe både lærere og elever uttrykker stor glede og

nytte over å oppleve. Per i dag tilbyr også TM undervisningsopplegget «Grenland i krig» i Brevik til 9. trinn, og Ibsenformidling på Venstøp til 10. trinn. Porsgrunn kommune dekker kostnadene ved elevtransport for 9. og 10. klassetrinn. Betalt bussreise er et vesentlig element for at skolene skal delta.

En mangelfull del av kulturhistorisk formidling for grunnskolen i Porsgrunn, er opplegg i tilknytning til industrihistorien. Man ser fram til å få på plass et formidlingsopplegg i samarbeid med Norsk Industriarbeider museum, og prosjektet «Det unike Porsgrunn, Herøya-samlingens skatter» Når det gjelder tilbudene på DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter har disse ikke vært en del av Den kulturelle skolesekken.

Barnehagene har tidligere via Den kulturelle bæremsen også tatt i bruk museumslokalitetene på Porsgrunn Bymuseum og Prestegårdshagen, gjennom egenproduserte opplegg i regi av Porsgrunn kommune.

Økonomi - samlet oversikt

Museer blir som oftest drevet med økonomisk støtte fra det offentlige og private givere. Finansieringen er som regel en kombinasjon av egeninntekter, tilskudd fra stat, fylkeskommune, kommune og private bidragsytere. Museene i Porsgrunn kommune er ikke noe unntak. Offentlige tilskudd dekker mesteparten av budsjettet, der lokale myndigheter bidrar sammen med statlige og regionale myndigheter.

I tabellene under gis det en samlet oversikt over de ulike tilskudd som stat, fylke og kommune yter. Porsgrunn kommune yter i tillegg til det faste driftstilskuddet tjenester/vedlikeholds- og investeringsmidler som er av ulike størrelse fra år til år.

Det gis også en oversikt over tilskudd og kjøp av tjenester til DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.

Det foreligger per i dag ikke en vertskommuneavtale mellom Porsgrunn kommune og Telemark museum. Men det har vært, og er, et samarbeid om formidling til skolebarn og barnehagebarn. Avtalen med DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter sier at alle grunnskoleelever skal kunne bruke sentret årlig.

Ser vi på KOSTRA-tallene så viser disse at Porsgrunn ligger godt under Gr 13, som bruker dobbelt så mye som Porsgrunn per innbygger, kr 32, til museum. Til sammenligning er netto driftsutgifter til museum pr innbygger i Larvik kr 99, Tønsberg kr 95, Sandefjord kr 81, Arendal kr 161 og Skien kr 42.

Driftsbudsjett 2018 for Brevik Bymuseum, Porsgrunns museene og Porselensmuseet, samt oversikt over felleskostnader for drift og administrasjon (se vedlegg.)

Årlige driftstilskudd og tjenester fra Porsgrunn kommune til Telemark museum

Telemark Museum	2017	2018
Driftstilskudd fast	871 800	871 800
Tjenester - drift og vedlikehold (bygninger i kommunal eie)	345 553	
Porselensmuseet - driftstilskudd	500 000 ¹⁾	1 050 000 ¹⁾
DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter	2017	2018
Driftstilskudd	750 000	750 000
Kjøp av tjenester - skolebesøk grunnskolen	470 000	481 800

Årlige tilskudd fra stat og fylke til Telemark museum

Telemark Museum	2017	2018
Kulturdepartementet/Kulturrådet	13 760 000	14 060 000
Porsgrunn sin andel	523 226	534 476
Telemark fylkeskommune	5 452 284	5 452 000
Tilskudd til Porselensmuseet (av det totale tilskuddet)	550 000	550 000
	19 212 284	19 512 000

1) Porselensmuseet har med bakgrunn i politiske saker vedrørende videre drift mottatt en støtte på kr 500 000 til drift av museet i 2017 og kr 1 050 000 2018.

Del II

Fremtidig museumsdrift i Porsgrunn

Innledning

Staten gir de konsoliderte museer stor valgfrihet i å bestemme hva som er relevant museumsdrift innenfor sin geografiske region. I Porsgrunn har Telemark Museum, jfr. strategiplanen «Arv og attraksjon», prioritert ett kulturhistorisk visningssted, Porselensmuseet på Vestsiden. I tillegg er det et eget selskap der Telemark Museum er deleier som driver DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter.

Det er disse to visningsstedene som Telemark Museum vurderer at kan

videreutvikles som nasjonale og regionale historiske attraksjoner. To arenaer med publikumsfasiliteter etter dagens krav til tilgjengelighet og dagens forventninger til utstillingsteknologi og formidlingsmetoder. Arenaer som når frem til et større publikum og som begge har et utviklingspotensial som besøks- og formidlingsarenaer og attraksjoner. Porselensfabrikkens historie og nåværende produksjon, samt flere andre etableringer i samme området gir de besøkende en merverdi.

Porselen - nasjonal attraksjon

Porsgrund Porselænsfabrik er vår viktigste kulturarv og unik i nasjonal sammenheng. Porselen er en viktig del av byens identitet og vår fremste merkevare. Potensialet i at Porsgrunn er den eneste byen i Norge som har et Porselensmuseum må utløses av forente krefter.

Oppslutningen om museet har vært økende. Fra en forsiktig start i 2015 med 1 331 besøkende, steg tallet til 3 074 i 2016, og til 4 295 i 2017. I tillegg kommer alle de som bare besøker butikken, og de som tar kontakt med museet fra hele landet med spørsmål om museets og egne samlinger av porselen. Hittil i år (per 12.04.18) har det vært 2 261 besøkende, og 883 av disse er barn.

Barnetilbudene har også fått god respons, både i helger og i ferier. Fra å ha hatt 299 på besøk i 2016, økte tallet til 873 i 2017. Hittil i 2018 er det et besøk på 762. Dette skyldes nye tiltak med annonsert barneformidling hver helg. I regi av Den kulturelle skolesekken, inviteres alle 4. klassinger til formidlingsopplegget «Møt fabrikkdirektøren». Gruppebestillinger er økende, og

museet deltar på reiselivsmesser og bygger egen CRM-base for å selge effektivt.

Det er startet opp et samarbeid med Stiftelsen Porsgrunnsmuseene der Porsgrund Historielag har bygd opp en porselensutstilling i Den Gamle Toldboden. Utstillingen inneholder over 1500 gjenstander som viser et tverrsnitt av det som er produsert ved PP fra den første brenningen i 1887 til moderne design opp til 70-tallet. Dette vil gjøre det mulig å bruke omviserne ved Porselensmuseet til formidling også ved Porsgrunn Bymuseum ved gruppebestillinger, arrangementer etc. Samarbeidet øker volumet gjenstander som kan vises frem i betydelig grad. Tidligere PP-ansatte er med som kilder, ressurspersoner og ambassadører. Kunnskapen om PPs historie har fremdeles store hull, og det er viktig at dette arbeidet fortsetter.

Kunsthall Grenland og porselen

Kunsthall Grenland har det siste tiåret hatt porselen som et av sine satsingsområder. Dette skjer på flere felt og med mange samarbeidspartnere. Kunsthallen har blant annet tilrettelagt for å videreføre og anvende den kompetansen Porsgrund Porselænsfabrik stadig representerer og som er attraktiv. Med utgangspunkt i porselen som materiale, blir kunstnere og kunsthøgskoler invitert til workshops og utstillinger. Som en del av dette er det etablert et lite prosjektbasert verksted i tilknytning til porselensmuseet, og med samarbeid inn mot Porselensfabrikkens produksjon. Dette er så langt finansiert gjennom sponsorer, Norsk kulturråd, Telemark fylkeskommune og Porsgrunn kommune. Nasjonale aktører er bidragsytere fordi arbeidet som gjøres er unikt og med høy kvalitet. Eksempler: utstilling basert på skisser av designer Nora Gulbrandsen i 2015, utstilling ved Torbjørn Kvasbø i 2017, med installasjoner bestående av porselensfabrikkens utallige former. Slik ivaretar kunstinstitusjonen sitt samfunnsoppdrag og kobler samtidskunst, design og kulturhistorie i porselensbyen.

Industri

Sjøfarten, industribyggingen, «ælv» og fjordens betydning er sentrale. I Porsgrunnshistorien fortelles det om arbeidernes og gründernes historie, det spesielle for Porsgrunn som sted, og endringene som har gjort byen til det den er.

Et historisk område som bør få et større fokus, er industribyggingen i Porsgrunn fra starten av 1900-tallet og etableringen av Eidanger salpeterfabrikk på Herøya /Hydro og den elektrokjemiske industrien spesielt. Denne etableringen endret hele byen, og ga grunnlag for økt befolkning, økte inntekter og velferd fram til det Porsgrunn vi kjenner.

Ansvar for en nyere industrihistorie er lagt til Industrierbeidermuseet på Rjukan (NIA). NIA sitt oppdrag, som autorisert verdensarvsenter, er å formidle

industrietableringen i fylket frem til 1945. Dette inkluderer også industrietableringene på Herøya.

Det er allerede etablert et samarbeid med NIA gjennom prosjektet «Det unike Porsgrunn – Herøya samlingens skatter» (2016-2019). Formålet med prosjektet er å prøve ut hvordan formidlingen av denne delen av historien kan presenteres og synliggjøres. Selv om dette prosjektet ikke er avsluttet så ønsker NIA å ta med erfaringene så langt å etablere en prosess der man videre kan utforske mulighetene for å etablere et formidlings/museumstilbud i Porsgrunn – da som en del av industriaksen Rjukan-Notodden og Porsgrunn.

Porsgrunns museene

Stiftelsen Porsgrunns museene og Porsgrund Historielag

Porsgrund Historielag har som det er beskrevet innledningsvis ikke ambisjoner om å drive museum selv under den vanlige forståelsen av begrepet museum, de fire F-ene. Hovedoppgaven er å ivareta de historiske bygningene, samt bidra til formidling av historien. Et eksempel er oppbygging av porselensutstillingen som SPM hadde i Den Gamle Tollboden, da som et supplement til Porselensmuseet. Videre formidling gjennom kåseri, omvisninger og som bidragsytere i gjennomføringen av lokale tilbud i Den kulturelle skolesekken.

Det er inngått ny konsolideringsavtale mellom Telemark Museum (TM) og Stiftelsen Porsgrunns museene (SPM). TM har i tråd med denne avtalen påtatt seg en begrenset rolle i forhold til driften av Porsgrunns museene. Dette består av tilsyn med bygg, og omfatter kun bygg som eies av SPM, forvaltning av fotosamlinger og arkiver som befinner seg i magasinet i Skien. Øvrige samlinger og dokumentasjonen av disse er det SPM som har overtatt ansvaret for.

Flere av bygningene er i dårlig stand og har en utforming som gjør at de ikke egner seg til publikumsmottak etter dagens forventninger til et museumsbesøk. De egner seg dårlig til moderne utstillingsproduksjon hvor det må tas hensyn til sikkerhet, strømtilgang, monteringsmuligheter, publikumsflyt, infrastruktur, plass osv.

Det er viktig at bygningsmassen og områdene ivaretas i forhold til fredningsvedtak og reguleringsplaner. Porsgrunn bymuseum og Sjøfartsmuseet i Porsgrunn sitt uteområde er fredet etter kulturminneloven (vedtak 10.07.97), og er i tillegg regulert med formål som museumsområde (31.08.95, bystyresak 63/95). En ivaretagelse som er utfordrende kostnadsmessig, og som fordrer samarbeid i forhold til utvikling, finansiering og bruk. Porsgrunn kommune ønsker å være en tilrettelegger for at disse uteområdene skal utvikles i tråd med reguleringsformålet og de anbefalingene

som er gjort i fredningsvedtaket fra Riksantikvaren. Museumsområdene har potensiale til å kunne bli et aktivt og levende byrom i samspill med omliggende arealer og aktører.

Feste Landskap/Arkitektur har utarbeidet flere planer for området med ulike oppdragsgivere. I 2014 ble det gjennomført et skisseprosjekt på oppdrag for Telemark museum, som ble kalt Museumshagene.

Dette skisseprosjektet hadde som mål å se på adkomst og parkering til DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter, og sammenhenger og tilgjengelighet til og i museumsområdet med Bymuseet, Sjøfartsmuseet i Porsgrunn og DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter. Videre er det utarbeidet en landskapsplan for Down Town på oppdrag for Citycon AS høsten 2016. Den siste rapporten som Feste har utarbeidet er resultat av en prosess på oppdrag for Grenland Havn.

Brevik Historielag - Brevik Bymuseum

Brevik Historielag har gjennom sitt strategidokument, som bygger på St melding 49, tydeliggjort fremtidens museumsdrift i Brevik. Ambisjonsnivået er høyt, men det er tilpasset bevilgede rammer og det faktum at det drives i regi av frivillige krefter i et samarbeid med Telemark museum.

Eierskapet til de ulike bygningene fremkommer av vedlegg. Ansvarsfordelingen i forhold til ivaretagelse av bygningsmassen er beskrevet innledningsvis. BH sine samlinger er dels oppbevart i Brevik og i magasinet i Skien. BH har forvaltningsansvaret for sine samlinger i Brevik og TM for de som befinner seg på fellesmagasin/arkiv i Skien. Den publikumsrettede aktiviteten (formidling) ivaretas av BH og de har som mål å holde delvis sommeråpent museum.

Brevik Historielag uttrykker at de er fornøyde med den nye konsolideringsavtalen og samarbeidet med Telemark museum. Historielaget ser det ikke som ønskelig eller realistisk å drive museum i form av et helårsåpent visningssted. De har en bevist strategi i forhold til finansiering av sitt arbeid enten det er vedlikehold av bygninger eller formidlingsarbeid. Driften kan ikke baseres på bare offentlige tilskudd. De har funnet sin plass og form i det konsoliderte museet, som anbefales videreført.

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter

DuVerden - sjøfartsmuseum og vitensenter er det andre visningsstedet som Telemark museum mener kan videreutvikles som en nasjonal og regional attraksjon. Som vitensenter omtales ikke dette nærmere i denne museumsmeldingen.

Fremtidig museumsdrift - prioriteringer og anbefalinger

Porsgrunn kommunes rolle og oppgaver på museumsfeltet er beskrevet innledningsvis i Museumsmeldingen. Kommunens bidrag og prioritering av tilskudd til museum eller annen kulturhistorisk virksomhet er knyttet til et samfunnsansvar, og et

opplevd behov innenfor områdene byutvikling, næring, kulturopplevelse eller attraksjon og ivaretaking og formidling av kulturminner for ettertiden.

Meldingen anbefaler to hovedsatsinger:

1. Porselen - utvikle en nasjonal attraksjon

Porselensarven bør utvikles til å bli en nasjonal attraksjon. Dette forutsetter at aktuelle aktører og interesser samordnes og samarbeider. Porselenmuseet vil være en sentral formidlingsarena som det er viktig å sikre forutsigbar drift av. Potensialet som ligger i samlokalisering av produksjon av porselenet og formidling av produktets historie må videreutvikles. Videre bør man utnytte synergiene i samlokaliseringen med butikkutsalg, Auksjonshallen, Geoparken og Kunstverkstedet i regi av Kunsthallen. Kunsthall Grenland sin satsing på bruk av porselen som materiale

og tilhørende utstillinger aktualiserer porselenet inn i ny tid. Tilknytningen til elva og museumsområdet på østsiden utgjør også et potensiale for å bygge en samlet attraksjon og utvikle kulturhistoriske opplevelser. For å samordne og utvikle attraksjonen bør det opprettes en funksjon som «koordinator» for utvikling av porselensarven.

2. Levende bypark med historisk sus

Porsgrunn Bymuseum og Sjøfartsmuseets uteområde bør utvikles til et attraktiv byrom. De verneverdige bygningene må ivaretas og gis nytt liv og innhold. Området bør innby til et yrende folkeliv med eksempelvis kafeer, møteplasser, utstillinger, kunstnerverksteder, spesialbutikker m.m. Museumsformålet må synliggjøres og formidles på en moderne og aktiv måte. Det bør legges til rette for vern og ivaretagelse gjennom bruk. Her kan det hentes inspirasjon fra Gamlebyen i Fredrikstad,

Skuret i Drammen og Sjøboden i Mosjøen. Initiativet til å samle aktører og interesser for å utvikle en slik bypark bør tas av Porsgrunn kommune.

Det er ønskelig å knytte disse to bydelene på hver side av elva sammen til en helhetlig opplevelse både for byens innbyggere og våre besøkende.

Andre oppfølgingsområder

Brevik Bymuseum drives godt av Brevik Historielag i samarbeid med Telemark Museum – frivillig museumsarbeid på sitt beste. Videreføring av dagens drift forutsetter opprettholdelse av gjeldende avtaler og samarbeid. Dette innebærer tilgang til tilskudd og tjenester fra Telemark Museum tilsvarende dagens fordeling.

Avtale vertskommune og Telemark Museum

Det bør utarbeides en samarbeidsavtale mellom Porsgrunn kommune og Telemark Museum som belyser økonomiske rammer og forventninger med grunnlag i Museumsmeldingen sine satsinger og oppfølgingsområder.

Sjøfartsmuseum og vitensenter - tidsaktuell formidling av sjøfartshistorien

Gjennom DuVerden – sjøfartsmuseum og vitensenter formidles det maritime Porsgrunn gjennom sin historiefortelling. Real-fag og teknologi formidles med sjøfart og industri som bakteppe. Utstillingen trekker med seg fortidens seilskip, viser det maritime miljøet i Grenland i dag, og peker fremover mot nye maritime utfordringer og løsninger. Gjennom driftstilskudd og kjøpe av tjenester har Porsgrunn kommune ivaretatt sitt ansvar som vertskommune.

Industrihistorien

Ansvar for en nyere industrihistorie er lagt til Industriarbeidermuseet på Rjukan (NIA). NIA sitt oppdrag, som autorisert verdensarvsenter, er å formidle industrietableringen i fylket frem til 1945. Dette inkluderer også industrietableringene på Herøya. Det bør etableres en prosess for å se på mulighetene til å koble industriarven i Porsgrunn tettere til verdensarven. Da som en del av industriaksen Rjukan-Notodden og Porsgrunn.

Vedlegg

Porsgrunn bymuseum og sjøfartsmuseet

- oversikt over bygninger som inngår i museene med eierskap

Objekter som inngår i bymuseet er:

- Prestegården (eier = SPM)
- Den gamle tollboden (fra 1799) (eier = SPM)
- Skipperhuset (eier = SPM)
- Matroshuset (eier = SPM)
- Hagehuset (eier = SPM)
- Museumshagen og parken (eier = SPM)

Stiftelsens objekter på sjøfartsmuseets uteområde:

- Tollbugt. 1 Porsgrunn historielags foreningslokale (eier = SPM)
- Tollbugt. 17, Utstillingslokale (eier = SPM)
- Tollbugt. 15 (eier = SPM)
- Åslands sjøbod (eier = SPM)
- Betongbåten Hans Martin (eier = SPM)

I tillegg leier SPM lokaler av Grenland Havn. Det er Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn eier bygningene. Grenland Havn har disposisjonsrett på eiendommene som de leier ut til SPM:

- Tollvaktstua (GH) (leietaker = SPM, eier = Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn)
- Tollpakketuset (GH) (leietaker = SPM, eier = Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn)
- Snekkerverkstedet (GH) (leietaker = SPM, eier = Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn)
- Bolighus, Tollbugt. 7 (leietaker = SPM, eier = Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn)
- 2 båtgarsjer, leietaker = SPM, eier = Porsgrunn kommune v/ Grenland Havn

Gjenstandssamlingen:

SPMs samling av gjenstander, fotografier og arkiver.

Brevik Bymuseum

- oversikt over bygninger som inngår i museet med eierskap

Objekter som inngår i museet:

- Cohegården, Kirkevegen 4, også kalt Brevik Bymuseum og Rådhuset (eier Porsgrunn kommune)
- Sjøbua, Havnegata 2 (eier Porsgrunn kommune)
- Borggården park (eier Porsgrunn kommune)
- Birgers hus (eier Porsgrunn kommune)
- Torgbakken 23 (eier BH)
- Narvesen kiosk (eier BH)

Gjenstandssamlingen:

BHs samling av gjenstander, fotografier og arkiver.

Driftsbudsjett Brevik Historielag 2018

Inntekter

3441	Tilskudd Kommune	-434 000
3444	Kommunale tjenester	-100 000
	Sum inntekter	-534 000

Lønn

	Fordeling lønn	92 750
	Administrasjonskostnader	64 000
	Sum lønn	156 750

Andre drifts kost.

6200	Strøm	35 000
6330	Kommunale avgifter	8 000
6583	Kommunale tjenester	100 000
6603	Vedlikehold antikvariske bygninger	150 000
6620	Sikringsutgifter	5 000
6671	Magasin/kataloghold	3 000
7500	Forsikringspremier	8 000
	Felleskostnader	149 858
	Sum driftskostnader	458 858
	Driftsresultat	81 608

Driftsbudsjett Porsgrunsmuseene 2018

Inntekter

3103	salg foto	-10 000
3443	Tilskudd staten	-534 476
3441	Tilskudd Kommune	-434 000
3444	Kommunale tjenester	-100 000
	Sum inntekter	-1 078 476

Lønn

5040	Lønn ekstrahjelp	20 000
5190	Feriepenger	2 200
5400	Arbeidsgiveravgift	2 820
5401	Arbeidsgiveravgift feriepenger	310
	Fordeling lønn	171 500
	Administrasjonskostnader	160 000
	Sum lønn	356 830

Andre drifts kost.

6200	Strøm	100 000
6320	Renovasjon	3 000
6330	Kommunale avgifter	14 000
6500	Verktøy	5 000
6582	Annen drift park/anlegg	25 000
6583	Kommunale tjenester	100 000
6603	Vedlikehold antikvariske bygninger	210 000
6620	Sikringsutgifter	70 000
6671	Magasin/kataloghold	2 000
7500	Forsikringspremier	50 000
	Felleskostnader	149 858
	Sum driftskostnader	728 858
	Driftsresultat	7 212

Driftsbudsjett Porselensmuseet 2018

Inntekter

3000	Salgsinntekter avg. Pliktige	-100 000
3010	Salgsinntekter Kafe 25%	-10 000
3035	Sponsorer	-100 000
3100	Salgsinntekter avgifsfritt	-30 000
3220	Billetter/omvisning	-150 000
3201	Arrangementsinntekter	-25 000
3441	Tilskudd Kommune	-1 100 000
3440	Tilskudd Telemark fylkeskommune	-1 100 000
	Sum inntekter	-2 615 000

Varekjøp

4000	Varekjøp pliktig	50 000
4001	Varekjøp 14% museet	10 000
4100	Varekjøp avgifsfritt	10 000
	Sum varekjøp	70 000

Lønn

5030	Lønn møtestedet	695 851
5031	Lønn omvisere	185 000
5190	Feriepenger	103 852
5250	KLP pensjonsforsikring	113 867
5400	Arbeidsgiveravgift	140 255
5401	Arbeidsgiveravgift feriepenger	14 643
	Sum lønn	1 253 468

Andre drifts kost.

6200	Strøm	20 000
6300	Leie lokaler	500 000
6360	Renhold	5 000
6550	Formidlingsprosjekter/utstillinger	300 000
6551	Datautstyr/kontormaskiner	2 000
6553	Programvare vedl.h./support	200 000
6620	Sikringsutgifter	10 000
6800	Kontorrekvisita	2 000
6860	Møteutgifter	2 000
6862	Kurs/oppdatering	3 000
6900	Telefon/telefax/internett	30 000
7100	Bilgodtgjørelse oppg pl.	2 000
7300	Formidling	10 000
7310	Arrangementskostnader	100 000
7329	Felles markedsføring	100 000
7500	Forsikringspremier	5 000
	Sum driftskostnader	1 291 000
	Driftsresultat	-532

Kommentar til enkeltposter i budsjett 2018:

Post 3441 Tilskudd kommune er ført opp med kr. 1 100 000 som er det beløpet museet varslet administrasjonen at de trengte for å kunne ha et minimumsbudsjett til å drifte Porselensmuseet, og som virksomhet for kultur spilte inn blant forslagene til tiltak i Handlingsprogrammet for 2018 - 2021.

Post 3440 Tilskudd Telemark Fylkeskommune er også

ført opp med kr. 1 100 000.

I budsjettet for 2018 er det satt kr 550 000 til formålet. Det er i tillegg søkt om ytterligere 550 000. Dette er i skrivende stund ikke behandlet politisk i Hovedutvalg for kultur, idrett og folkehelse.

Post 6553 Programvare/vedlikehold/support kr. 200 000. Dette er kostnader knytta til serviceavtaler ifht programvaren som nyttes i utstillingen.

Beregning av felleskostnader for drift og administrasjon (Telemark Museum)

Kategori av driftskostnader som legges til grunn for fordeling:

Kontor	180 000
Support	300 000
Lisenser	250 000
Revisor	50 000
Aviser	5 000
Møter	40 000
Kurs	200 000
Telefon	180 000
Porto	10 000
Bil	150 000
Reiser	90 000
Markedsføring	300 000
Kontingenter	85 000
Styre	10 000
Bankgebyr	40 000
div.	110 000
Total	2 000 000

Fordelingsnøkkel i prosent på fellesdrift

Skien	58 %
Ulefoss	7 %
Berg	7 %
Kittelsen	3 %
Porsgrunn	10 %
Brevik	5 %
Bamble	5 %
Porselensmuseet	5 %

Administrasjon

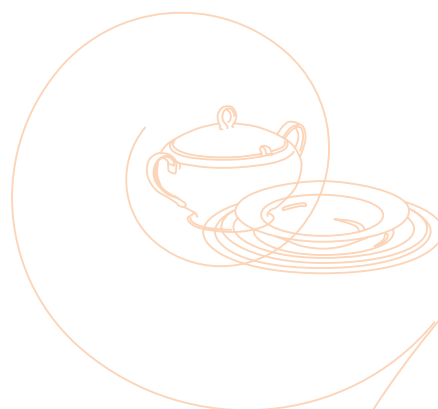
Type oppgaver og funksjoner: Rapportering, Personal, lønn, HMS, regnskap, sentralbord, arkiv, styrearbeid, møter, nettverk, nasjonal deltakelse, prosjektutvikling, samfunnskontakt, dialog med interessenter, eiere og kommuner.

Dette vil være lønn til medarbeidere i administrasjonen.

Total	3 100 000
--------------	------------------

Fordelingsnøkkel i prosent på administrasjon

Skien	65 %
Ulefoss	8 %
Berg	3 %
Kittelsen	2 %
Porsgrunn	8 %
Brevik	2 %
Bamble	2 %
Porselensmuseet	5 %

Organisering og behandling

Porsgrunn kommune vedtok i Utvalg for barn, unge og kultur sak 14/17 *Mandat for Museumsmeldingen*.

Arbeidet med meldingen er gjennomført som en prosess med involvering og medvirkning fra Brevik Historielag, Porsgrunn Historielag, Stiftelsen Porsgrunns museene og Telemark Museum. Det er også avholdt møte med Grenland Havn.

Forslag til *Museumsmelding Porsgrunn kommune*, sak 48/17 ble behandlet i Utvalg for barn, unge og kultur 21.11.2017 hvor det ble vedtatt å legge meldingen ut på høring med frist 30.01.18

Endelig forslag til *Museumsmelding Porsgrunn Kommune*, sak 43/18 ble vedtatt av Bystyret i deres møte 31.05.2018.